

O vzniku novej Sexuologickej sekcie Slovenskej psychiatrickej spoločnosti

Psychiatr. prax, 2018,19(4):172-173

Slovenská psychiatrická spoločnosť (SPsS) je organizačnou zložkou materskej Slovenskej lekárskej spoločnosti (SLS) a združuje najmä odborníkov, ktorí sa venujú problematike duševného zdravia. Založená bola už pri vzniku SLS v roku 1969. Pôvodne ju tvorilo 7 odborných sekcií. V porevolučnom období ich doplnili ďalšie tri – Sekcia biologickej psychiatrie (1997), Sekcia psychiatrov v špecializačnej príprave (2005) a Sekcia psychopatológie (2009). V súčasnosti má SPsS skoro 600 členov. Aktivity odbornej spoločnosti a jej sekcií sú najmä v ostatnom období čínorodé a širokospektrálne smerom k svojim členom, ale aj k Ministerstvu zdravotníctva, či ďalším inštitúciám a odborným spoločnostiam.

Výbor SPsS sa snaží reflektovať aktuálne potreby, ktoré v odbornej obci vyvstávajú, a preto v tomto roku požiadal SLS o schválenie vzniku Sexuologickej sekcie. Motiváciou bolo nielen opakované prihlasovanie prednášok so sexuologickou tematikou na podujatia ako je Slovenský psychiatrický zjazd, ale aj príprava špecializačného programu Sexuológia a riešenie viacerých odborných otázok celospoločenského významu ako napr. otázky rodovej politiky či transsexualizmu.

Možné je položiť si otázku, prečo bol potrebný vznik takto zameranej sekcie, keď existuje Slovenská sexuologická spoločnosť SLS. Mám za to, že ide o dve zameraním podobné, ale úzkou špecializáciou predsa len odlišné spoločnosti. Sexuologická sekcia SPsS SLS bude prioritne riešiť témy, ktoré užšie spadajú do kompetencie psychiatrickej sexuológie. V celkovom chápaní psychiatrie ako odboru sa im často nevenuje dostatočná pozornosť. Javia sa ako okrajové, čo nie je správne. Aj v medzinárodnom kontexte je táto oblasť psychiatrie čoraz aktuálnejšia. Potvrďuje to nielen požiadavka na akademické teoretické poznatky sústavného vzdelávania, ale aj dennodenná reálna prax reflektujúca oblasť sexuality.

Špecializačné vzdelávanie v medicínskych odboroch prechádza v súčasnosti na Slovensku zmenami. Táto situácia sa dotýka aj sexuológie. V Európskej únii sa v súčasnosti presadzuje koncept Sexual Medicine – nadstavbová špecializácia nad viacerými odbormi. V SR sa medicínski odborníci zhodli na vytvorení jedného špecializačného odboru Sexuológia, do ktorého budú vstupovať lekári – špecialisti v špecializačných odboroch: gynekológia a pôrodníctvo, psychiatria, urológia, detská psychiatria, endokrinológia a príp. aj dermatovenerológia. SPsS SLS v spolupráci so spomenutými odborníkmi vstupujúcimi do sexuológie a tiež v spolupráci s psychológmi a psychoterapeutmi, vypracúva v súčasnosti minimálny štandard pre sexuológiu.

Hoci Prezídium SLS schválilo vznik Sexuologickej sekcie dňa 29. mája 2018, už v júni sa novovzniknutá Sekcia prvýkrát prezentovala a počas XIII. Slovenského psychiatrického zjazdu zorganizovala samostatné odborné sympóziu. Jeho téma „Psychiatrická sexuológia z pohľadu novovznikajúcej Sekcie SPsS SLS“ síce neprekvapila, ale umožnila veľkú pestrosť príspevkov. Dvojica autorov Dr. André a Dr. Izáková odprezentovali prednášku s názvom Sexuálne deviácie u žien. Dr. Patarák si vo svojom príspevku položil otázku „Pohľad psychiatra na homosexualitu – je ešte vôbec o čom hovoriť?“. Dr. Štefániková a Dr. Máthé sa venovali zvláštnostiam detskej sexuality v kontinuite normy a patológie. O niektorých psycho-sociálnych a medicínskych aspektoch genitálneho piercingu referovala Dr. Jandová. Dr. Chovanec vo svojom príspevku hľadal odpoveď na otázku, či je fenomén „závislosti“ na sexe, fikcia alebo realita. O tom, že sympóziu účastníkov zjazdu zaujalo, svedčila ich bohatá účasť a aktívna diskusia.

Sekcia plánuje ďalšie aktivity. Vedecké aktivity by mali byť prezentované na pravidelných vedecko-pracov-

ných schôdzach. Riešiť otázky vzdelávania v sexuológii napomôže spolupráca pri vypracúvaní minimálneho štandardu a ďalšej legislatívy, ktorá sa týka špecializačného odboru Sexuológia. Klinickú prax ovplyvní spolupráca pri tvorbe štandardných diagnostických a terapeutických postupov.

Sekcia plánuje úzko spolupracovať so Slovenskou sexuologickou spoločnosťou SLS, ktorá rieši problematiku sexuológie širšie a najmä multidisciplinárne. Rozbieha sa tiež spolupráca so Sekciou Sexual Medicine and Mental Health Európskej psychiatrickej spoločnosti (EPA) a Sekciou psychiatrickej sexuológie Psychiatrickej spoločnosti ČLS JEP.

Aktívny potenciál Sekcie dokumentuje aj práca prípravného organizačného výboru, ktorý v októbri 2018 zorganizoval korešpondenčné voľby riadneho výboru a dozornej rady. Predsedníčkou Sexuologickej sekcie sa stala MUDr. Barbora Vašečková, PhD., podpredsedníčkou MUDr. Dana Šedivá a vedeckou sekretárkou PhDr. Katarína Jandová, PhD. Kompletné zloženie výboru a dozornej rady je možné nájsť na webovej stránke SPsS (www.psychiatry.sk).

Novovzniknutá Sexuologická sekcia SPsS SLS nemá a nebude mať ambíciu žiadnym spôsobom konkurovať existujúcim spoločnostiam, ktoré sa zameriavajú na sexuológiu. Pomôže však psychiatrom a ďalším odborníkom pôsobiacim v oblasti duševného zdravia, ktorých združuje SPsS SLS, intenzívnejšie sa venovať tejto problematike na odborných fórach a umožní SPsS SLS kompetentnejšiu komunikáciu s MZ SR.

Na záver mi dovoľte vyzdvihnúť jednu významnú skutočnosť, ktorá zohrala podstatnú úlohu pri rozhodovaní Prezídia SLS o vzniku Sexuologickej sekcie. Je ňou stanovisko prezidenta Slovenskej sexuologickej spoločnosti SLS (SSS) MUDr. Igora Bartla. Uviedol, že výbor SSS vyslovil jednoznačné súhlasné stanovisko so zriadením Sexuologickej

sekcie SPsS SLS a všetci prítomní sexuológovia psychiatri sa spontánne prihlásili do Sekcie v rámci prípravného konania. Výbor nevidel duplicitu odbornej podsekcii s existujúcou Slovenskou sexuologickou spoločnosťou SLS. Naopak stotožnil sa s programovým vyhlásením a náplňou zriadenia Sexuologickej sekcii SPsS SLS aj z dôvodu stále rastúcich požiadaviek na sexuologickú tematiku tak z odborných kruhov a MZ ako aj rastúceho záujmu patientskych organizácií a rastúceho počtu samotných pacientov so sexuologickými problémami, nedoriešenou sexuálnou výchovou na školách

a pod. Vyhlásil širokú podporu a kolegiálnu spoluprácu s novovznikajúcou sekcii najmä v období, keď sa z odborného hľadiska treba maximálne zodpovedne zosúladiť pri vypracúvaní minimálneho štandardu a ďalšej legislatívy, ktorá sa týka špecializačného odboru Sexuológia, ako aj diagnostických a terapeutických postupov. Zdôraznil, že odborná činnosť sekcii má zmysel rovnako z hľadiska lepšieho rozloženia pracovného nasadenia a koordinácie odborníkov špecialistov v sexuológii rôznych špecializácií (napr. v odbore gynekológia majú až 17 podsekcii). Zároveň je prirodzené, že každý

predseda sekcii má snahu organizovať minimálne jedno odborné podujatie a stará sa o rozvoj príslušnej tematiky a kooperuje a koordinuje svoje aktivity s vedením spoločnosti.

Verím teda, že sa novovzniknutá Sexuologická sekcii SPsS už čoskoro odprezentuje svojimi odbornými aktivitami a uspokojí očakávania nielen svojich členov a podporovateľov, ale pozitívne osloví aj ďalších odborníkov.

MUDr. *Lubomíra Izáková, PhD.*
Slovenská psychiatrická spoločnosť SLS